

Vec C-222/04

Ministero dell'Economia e delle Finanze

proti

Cassa di Risparmio di Firenze SpA a i.

(návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný Corte suprema di cassazione)

„Štátna pomoc – články 87 ES a 88 ES – Banky – Bankové nadácie – Pojem podniku – Účava na priamej dani z dividend prijatých bankovými nadáciami – Kvalifikovanie štátnej pomoci – Zlučiteľnosť so spoločným trhom – Rozhodnutie Komisie 2003/146/ES – Posúdenie platnosti – Neprípustnosť – články 12 ES, 43 ES a 56 ES – Zásada nediskriminácie – Sloboda usadiť sa – Voľný pohyb kapitálu“

Návrhy prednesené 27. októbra 2005 – generálny advokát F. G. Jacobs

Rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 10. januára 2006

Abstrakt rozsudku

1. *Prejudiciálne otázky – Posúdenie platnosti – Otázka týkajúca sa platnosti rozhodnutia, ktoré nebolo napadnuté na základe článku 230 ES*

(články 230 ES a 234 ES)

2. *Prejudiciálne otázky – Právomoc Súdneho dvora – Hranice – Zjavne nerelevantná otázka*

(článok 234 ES)

3. *Hospodárska súťaž – Pravidlá Spoločenstva – Adresáti – Podniky – Pojem*

(článok 87 ods. 1 ES)

4. *Hospodárska súťaž – Pravidlá Spoločenstva – Adresáti – Podniky – Pojem*

(článok 87 ods. 1 ES)

5. *Pomoc poskytovaná štátmi – Pojem*

(článok 87 ods. 1 ES)

6. *Pomoc poskytovaná štátmi – Pojem – Selektívna povaha opatrenia*

(článok 87 ods. 1 ES)

7. *Pomoc poskytovaná štátmi – Ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi – Narušenie hospodárskej súťaže – Kritériá posúdenia*

(článok 87 ods. 1 ES)

8. Pomoc poskytovaná štátmi – Pojem

(?lánok 87 ods. 1 ES)

1. Ke?že prejudiciálna otázka týkajúca sa posúdenia platnosti rozhodnutia Komisie bola položená z úradnej povinnosti vnútroštátnym súdom, a nie na základe žiadosti právneho subjektu, ktorý aj ke? mal možnosť podať žalobu o neplatnosť proti tomuto rozhodnutiu, túto možnosť nevyužil v lehote stanovenej v ?lánku 230 ES, nemožno túto prejudiciálnu otázku z dôvodu tejto okolnosti vyhlásiť za neprípustnú.

(pozri body 72 – 74)

2. Súdny dvor môže rozhodnúť, že neodpovie na prejudiciálnu otázku o posúdení platnosti aktu Spoločenstva, ak je zrejmé, že posúdenie požadované vnútroštátnym súdom nemá žiadnu súvislosť so skutočnosťou alebo predmetom sporu vo veci samej.

(pozri bod 75)

3. V oblasti práva hospodárskej súťaže pojem podnik zahŕňa každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť nezávisle od svojho právneho statusu a spôsobu financovania.

Hospodárskou činnosťou je akákoľvek činnosť pozostávajúca z ponúkania tovarov alebo služieb na danom trhu. Hoci sa najčastejšie hospodárska činnosť vykonáva priamo na trhu, nie je vylúčené, že môže ísť o prípad súťažiteľa priamo činného na trhu a nepriamo iného subjektu, ktorý tohto súťažiteľa kontroluje v rámci hospodárskej jednotky, ktorú spolu tvoria.

V tejto súvislosti jednoduchá držba podielov, aj kontrolných, nepostačuje na charakterizovanie hospodárskej činnosti subjektu, ktorý drží tieto podiely, pretože umožňuje len výkon práv spojených s postavením akcionára alebo spoločníka, rovnako ako napríklad prijímanie dividend, obyčajných plodov vlastníctva majetku. Naopak, subjekt, ktorý drží kontrolné podiely v spoločnosti a skutočne priamo alebo nepriamo vykonáva túto kontrolu vplyvom na jej správu, sa musí považovať za zúčastneného na hospodárskej činnosti vykonávanej kontrolovaným podnikom, a musí byť preto sám kvalifikovaný ako podnik v zmysle ?lánku 87 ods. 1 ES.

Ak tomu tak nie je, jednoduché rozdelenie podniku do dvoch odlišných subjektov, z ktorých jeden priamo vykonáva predchádzajúcu hospodársku činnosť a druhý subjekt kontroluje prvý plným zapojením sa do jeho riadenia, postačuje na odatie potrebného úinku pravidiel Spoločenstva o štátnej pomoci. Umožnilo by to druhému subjektu mať prospech z dotácií a iných výhod priznaných štátom alebo z prostriedkov štátu a použiť ich vcelku alebo sčasti v prospech prvého subjektu aj v záujme hospodárskej jednotky tvorenej týmito dvoma subjektmi.

Preto je možné právnickú osobu, ako je banková nadácia, ktorá kontroluje kapitál bankovej spoločnosti a ktorej režim zahŕňa pravidlá vyjadrujúce úlohu, ktorá presahuje jednoduché uloženie kapitálu investorom, teda pravidlá umožňujúce výkon kontrolnej funkcie, ale aj funkciu dávania impulzov a finančnej podpory a ilustrujúce tak existenciu organickej a funkčnej spojitosti medzi bankovými nadáciami a bankovými spoločnosťami, kvalifikovať ako „podnik“ v zmysle ?lánku 87 ods. 1 ES, a podriaďiť ju tak pravidlám Spoločenstva týkajúcim sa štátnej pomoci.

(pozri body 107 – 118, 125, bod 1 výroku)

4. Právnickú osobu, akou je banková nadácia, ktorej činnosť sa obmedzuje na poskytnutie príspevkov neziskovým organizáciám, nemožno kvalifikovať ako „podnik“ v zmysle ?lánku 87 ods. 1 ES. Táto činnosť má totiž výlučne sociálnu povahu a nevykonáva sa na trhu v konkurencii s

inými súťažiteľmi. V rámci tejto činnosti koná banková nadácia ako dobročinný subjekt alebo ako charitatívna organizácia a nie ako podnik.

Naopak, ak banková nadácia, ktorá je sama činná v oblasti verejného záujmu a sociálnej prospešnosti, využíva oprávnenie dané vnútroštátnym zákonodarcom na vykonávanie finančných a obchodných operácií, ako aj operácií s nehnuteľným a hnutelným majetkom potrebných alebo vhodných na uskutočnenie stanovených cieľov, je spôsobilá ponúkať tovary alebo služby na trhu v konkurencii s inými súťažiteľmi, napríklad v oblasti, ako je vedecký výskum, vzdelávanie, umenie alebo zdravie.

V takom prípade sa takáto banková nadácia musí považovať za podnik, pretože vykonáva hospodársku činnosť, bez ohľadu na skutočnosť, že tovary alebo služby neponúka s cieľom zisku, pretože táto ponuka konkuruje ponuke súťažiteľov, ktorých cieľom je zisk, a musia sa preto na ňu uplatňovať pravidlá Spoločenstva týkajúce sa štátnej pomoci.

(pozri body 119 – 125, bod 1 výroku)

5. Pojem pomoc je širší ako pojem subvencia, pretože neobsahuje len pozitívne plnenia, ako napríklad subvencie samotné, ale aj opatrenia, ktoré rozličnými spôsobmi znižujú zaťaženia, ktoré obvykle podnik znáša, a tak síce nepredstavujú subvencie v úzkom zmysle slova, ale sa im svojou povahou a účinkom rovnajú.

Z toho vyplýva, že opatrenie, ktorým verejné orgány priznajú určitým podnikom oslobodenie od dane, ktoré aj keď nepredstavuje prevod štátnych prostriedkov, stavia príjemcu do finančnej situácie, ktorá je výhodnejšia ako situácia iných daňovníkov, predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Rovnako môže štátnu pomoc predstavovať opatrenie, ktoré niektorým podnikom prizná zníženie dane alebo odklad platby normálne splatnej dane.

(pozri body 131, 132)

6. Daňová výhoda priznaná určitým podnikom v závislosti od ich právnej formy verejnoprávnej právnickej osoby alebo nadácie a od sektora, v ktorom vykonávajú svoju činnosť, sa neuplatňuje na všetky hospodárske subjekty, a nemožno na ňu preto hľadať ako na všeobecné opatrenie daňovej alebo hospodárskej politiky, z čoho vyplýva, že je selektívna.

(pozri body 135, 136, 138)

7. Článok 87 ods. 1 ES zakazuje pomoc, ktorá ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi a narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže. Na účely kvalifikovania vnútroštátneho opatrenia ako zakázanej štátnej pomoci sa nemusí zistiť skutočný dosah pomoci na obchod medzi členskými štátmi a skutočné skreslenie hospodárskej súťaže, ale len preskúmať, či uvedená pomoc môže tento obchod ovplyvniť a narušiť hospodársku súťaž. Osobitne, ak pomoc, ktorú členský štát poskytne, posiťuje v rámci obchodu v Spoločenstve postavenie jedného podniku voči iným konkurujúcim podnikom, treba na tieto konkurujúce podniky hľadať ako na podniky ovplyvnené pomocou. V tejto súvislosti môže skutočnosť, že hospodárske odvetvie bolo predmetom liberalizácie na úrovni Spoločenstva, charakterizovať skutočný alebo možný dosah pomoci na hospodársku súťaž, ako aj jej účinok na obchod medzi členskými štátmi.

Navyše nie je nevyhnutné, aby sa podnik, príjemca pomoci, sám zúčastnil na obchode v rámci Spoločenstva. Ak totiž členský štát poskytne podniku pomoc, možno činnosť v rámci štátu udržať alebo zvýšiť s takým následkom, že sa šance podnikov so sídlom v iných členských štátoch vstúpiť na trh tohto členského štátu znížia. Okrem toho posilnením podniku, ktorý sa až do tej

doby nezú?ast?oval na obchode v rámci Spolo?enstva, ho možno uvies? do postavenia, ktoré mu umožní preniknú? na trh iného ?lenského štátu.

(pozri body 139 – 143)

8. Oslobodenie od da?ovej zrážky z dividend pre bankové nadácie, ktoré sú vlastníkami podielov v bankových spoločnostiach a ktoré sledujú výlu?ne charitatívne, vyu?ovacie, vzdelávacie, študijné a vedeckovýskumné ciele, možno kvalifikova? ako štátnu pomoc v zmysle ?lánku 87 ods. 1 ES. Takéto vnútroštátne opatrenie vyplýva zo štátneho financovania. Okrem toho je selektívne. Napokon, uvedená výhoda zasahuje do odvetvia finan?ných služieb ovplyvneného významným liberaliza?ným procesom na úrovni Spolo?enstva, ktorý zvýšil hospodársku sú?až, ktorá mohla by? dôsledkom už vo?ného pohybu kapitálu stanoveného v Zmluve, a táto výhoda je spôsobilá jednak finan?ne a/alebo likvidne posilni? postavenie hospodárskej jednotky, ktorá je ?inná v bankovom odvetví, tvorenej bankovou nadáciou a bankovou spoločnosťou, a jednak posilni? postavenie bankovej nadácie vo vykonávanej ?innosti, najmä v sociálnej, vedeckej alebo kultúrnej oblasti.

(pozri body 133, 138, 145, 146, bod 2 výroku)

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 10. januára 2006 (*)

„Štátna pomoc – ?lánky 87 ES a 88 ES – Banky – Bankové nadácie – Pojem podniku – Ú?ava na priamej dani z dividend prijatých bankovými nadáciami – Kvalifikovanie štátnej pomoci – Zlu?ite?nosť so spoločným trhom – Rozhodnutie Komisie 2003/146/ES – Posúdenie platnosti – Neprípustnosť – ?lánky 12 ES, 43 ES a 56 ES – Zásada nediskriminácie – Sloboda usadi? sa – Vo?ný pohyb kapitálu“

Vo veci C?222/04,

ktorej predmetom je návrh na za?atie prejudiciálneho konania podľa ?lánku 234 ES, podaný rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Taliansko) z 23. marca 2004 a doru?ený Súdnemu dvoru 28. mája 2004, ktorý súvisí s konaním:

Ministero dell'Economia e delle Finanze

proti

Cassa di Risparmio di Firenze SpA,

Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato,

Cassa di Risparmio di San Miniato SpA,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia C. Gulmann (spravodajca), R. Schintgen, R. Silva de Lapuerta a G. Arestis,

generálny advokát: F. G. Jacobs,

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteňom na písomnú žiadosť konania a po pojednávaní zo 7. júla 2005,

so zreteňom na písomné pripomienky, ktoré predložili:

- Cassa di Risparmio di Firenze SpA, v zastúpení: P. Russo a G. Morbidelli, avvocati,
- Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato a Cassa di Risparmio di San Miniato SpA, v zastúpení: A. Rossi a G. Roberti, avvocati,
- talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,
- Komisia Európskych spoločností, v zastúpení: R. Lyal a V. Di Bucci, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 27. októbra 2005,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 12 ES, 43 ES a nasl., 56 ES a nasl., 87 ES a 88 ES, ako aj platnosti rozhodnutia Komisie 2003/146/ES z 22. augusta 2002 o daňových opatreniach ktoré Taliansko zaviedlo v prospech bankových nadácií [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. EÚ L 55, 2003, s. 56).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu Cassa di Risparmio di Firenze SpA (ďalej len „Cassa di Risparmio di Firenze“), la Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato a la Cassa di Risparmio di San Miniato SpA (ďalej len „Cassa di Risparmio di San Miniato“), so sídlom v Taliansku, proti Ministero dell'Economia e delle Finanze (talianske ministerstvo hospodárstva a financií), ktorý sa týka žiadosti Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato o oslobodenie od daňovej zrážky z dividend za daňový rok 1998.

I – Vnútroštátny právny rámec

3 V Taliansku podliehajú dividendy rozdeľované akciovými spoločnosťami zrážke ako preddavku splatnej dane podľa článku 1 zákona č. 1745 z 29. decembra 1962 o zavedení preddavkovej zrážky alebo zrážky z dane z dividend rozdeľovaných spoločnosťami a o zmene úpravy povinného označenia majiteľa akcií (GURI č. 5 zo 7. januára 1963, s. 61), v znení zákonného dekrétu č. 22 z 21. februára 1967 o nových ustanoveniach v oblasti preddavkovej zrážky alebo zrážky z dane z dividend rozdeľovaných spoločností (GURI č. 47 z 22. februára 1967, s. 1012), transformovaného do zákona so zmenami zákonom č. 209 z 21. apríla 1967 (GURI č. 101 z 22. apríla 1967, s. 2099) (ďalej len „zákon č. 1745/62“).

4 ?lánok 10 zákona ?. 1745/62 stanovuje, že dividendy plynúce združeniam osôb alebo majetku, ktoré nepodliehajú dani právnických osôb v rozsahu, v akom sú vylú?ení z rozsahu pôsobnosti tejto dane, ako aj subjektom, ktoré sú na základe svojej bilancie povinní plati? da?, ale sú oslobodené od dane právnických osôb, nepodliehajú preddavkovej zrážke stanovenej v ?lánku 1 tohto zákona, ale od da?ovej zrážky vo výške 30 %.

5 ?lánok 10a zákona ?. 1745/62 oslobodzuje od da?ovej zrážky stanovenej v ?lánku 10 dividendy plynúce verejnoprávnym právnickým osobám alebo nadáciam, ktoré sú oslobodené od dane právnických osôb a ktoré sledujú výlu?ne charitatívne, vyu?ovacie, vzdelávacie, študijné a vedeckovýskumné ciele.

6 ?lánok 6 dekrétu prezidenta republiky ?. 601 z 29. septembra 1973 o úprave da?ových výhod (riadny dodatok GURI ?. 268 zo 16. októbra 1973, s. 3, ?alej len „dekrét ?. 601/73“) stanovuje zníženie polovice dane z príjmov právnických osôb pre subjekty a zariadenia sociálnej pomoci, spoločnosti vzájomnej pomoci, nemocni?né zariadenia, zariadenia pre pomoc a charitu, neziskové vzdelávacie ustanovizne a neziskové študijné a experimentálne ustanovizne vo verejnom záujme, vedecké ústavy, akadémie, nadácie a historické, literárne, vedecké, experimentálne a výskumné združenia sledujúce výlu?ne kultúrne ciele, ako aj subjekty, ktorých ciele sú spojené s charitatívnymi a vzdelávacími cie?mi podľa zákona.

7 Privatiza?ný proces talianskeho bankového systému sa vykonal zákonom ?. 218 z 30. júla 1990, ktorý obsahuje ustanovenia o reštrukturalizácii a posilnení majetkových podielov verejnoprávnych úverových inštitúcií (GURI ?. 182 zo 6. augusta 1990, s. 8, ?alej len „zákon ?. 218/90“) a legislatívnym dekrétom ?. 356 z 20. novembra 1990, ktorý obsahuje ustanovenia o reštrukturalizácii a úprave bankovej skupiny (riadny dodatok ku GURI ?. 282 z 3. decembra 1990, s. 5, ?alej len „dekrét ?. 356/90“).

8 ?lánok 1 dekrétu ?. 356/90 osobitne stanovil verejnoprávnym bankovým inštitúciám vrátane sporite?ní možnosť prevodu bankového podniku na nimi vytvorené akciové spoločnosti. Prevádzajúci subjekt, v praxi nazývaný „banková nadácia“ (?alej len „banková nadácia“), sa stal jediným akcionárom tejto spoločnosti (?alej len „banková spoločnosť“), ktorej predmetom boli bankové ?innosti, ktoré predtým vykonávala verejnoprávna banková inštitúcia.

9 ?lánok 11 tohto dekrétu stanovil, že bankové nadácie sa riadia podľa tohto dekrétu, ako aj podľa svojich stanov, že majú plnú právnu spôsobilosť v oblasti verejného i súkromného práva a že sa na nich na?alej vz?ahujú právne ustanovenia týkajúce sa menovania správnych a kontrolných orgánov.

10 ?lánok 12 upresnil, že bankové nadácie, ktoré nemajú akcionárske kapitálové fondy, musia sledova? ciele verejného záujmu a sociálne ciele, hlavne v oblasti vedeckého výskumu, vzdelávania, umenia a zdravia, a že pôvodné ú?ely pomoci a ochrany znevýhodnených sociálnych skupín sa môžu ponecha?.

11 Ten istý ?lánok osobitne doplnil, že:

- bankové nadácie mohli vykonáva? operácie finan?né, obchodné, s nehnuteľnými a hnuteľnými vecami potrebné alebo vhodné na uskuto?nenie týchto cie?ov,
- spravovali svoje podiely v bankovej spoločnosti, kým zostávali ich vlastníkmí,

- nemohli však priamo vykonávať bankovú činnosť ani držať kontrolné podiely na kapitále bankových alebo finančných podnikov iných, ako sú bankové spoločnosti,
- naopak mohli získať a scudzovať minoritné podiely na kapitále iných bankových alebo finančných podnikov,
- prechodne sa mala operatívna kontinuita zabezpečiť ustanoveniami, podľa ktorých sa členovia riadiaceho výboru alebo ekvivalentného orgánu bankovej nadácie vymenujú do správnej rady a členovia kontrolného orgánu do dozornej rady bankovej spoločnosti,
- bankové nadácie museli ukladať určitú časť príjmov z podielov v bankových spoločnostiach do rezervy určenej na upísanie zvýšenia kapitálu týchto spoločností,
- táto rezerva sa mohla investovať do cenných papierov spoločností, v ktorých držali bankové nadácie podiel, alebo do cenných papierov emitovaných alebo garantovaných štátom,
- bankové nadácie sa mohli za určitých obmedzení zadŕžať voči bankovým spoločnostiam alebo od nich získať zábezpeky.

12 Podľa článku 13 dekrétu č. 356/90:

- verejný predaj akcií bankových spoločností sa musel uskutočniť prostredníctvom verejnej ponuky,
- v celkovej hranici jedného percenta z kapitálu bankovej spoločnosti predaj kótovaných akcií na burze možno uskutočniť voľne,
- boli iné postupy podrobené schváleniu ministra financií,
- ak by banková nadácia stratila aj dočasne z dôvodu predaja alebo akejkoľvek inej operácie kontrolu nad väčšinou akcií s právom hlasovať na riadnom valnom zhromaždení bankovej spoločnosti, musela sa operácia schváliť dekrétom ministra financií,
- mohla banková nadácia, ktorá predala kontrolný podiel, získať iný kontrolný podiel v bankovej spoločnosti po získaní schválenia dekrétom ministra financií.

13 Článok 14 dekrétu č. 356/90 podrobil bankové nadácie kontrole ministerstva financií, ktorému museli predkladať predbežné rozpočty a ročné závierky.

14 Podľa toho istého ustanovenia:

- museli bankové nadácie okrem toho predkladať ministerstvu financií a Talianskej banke informácie, aj periodicky, ktoré sa od nich žiadali,
- mohlo ministerstvo financií nariadiť inšpekcie.

15 Článok 1 ods. 7a zákonného dekrétu č. 332 z 31. mája 1994 obsahujúceho ustanovenia o zrýchlení predajov podielov štátu a verejných subjektov v akciových spoločnostiach (GURI č. 126 z 1. júna 1994, s. 38), transformovaného do zákona so zmenami zákonom č. 474 z 30. júla 1994 (GURI č. 177 z 30. júla 1994, s. 5), zrušil tie ustanovenia článku 13 dekrétu č. 356/90, uvedené v bode 12 tohto rozsudku, ktoré stanovovali súhlas ministra financií so všetkými operáciami, ktorými bankové nadácie stratili kontrolu bankovej spoločnosti, a so získaním iného kontrolného podielu v bankovej spoločnosti.

16 Režim zavedený zákonom ?. 218/90 a dekrétom ?. 356/90 zmenil zákon ?. 461 z 23. decembra 1998, ktorým sa na vládu deleguje právomoc reorganizácie ob?ianskoprávnej a da?ovej právnej úpravy týkajúcej sa subjektov uvedených v ?lánku 11 ods. 1 legislatívneho dekrétu ?. 356 z 20. novembra 1990, ako aj da?ového režimu reštrukturalizácie bánk (GURI ?. 4 zo 7. januára 1999, s. 4, ?alej len „zákon ?. 461/98“), a legislatívny dekrét ?. 153 zo 17. mája 1999 o ob?ianskoprávnej a da?ovej právnej úprave týkajúcej sa subjektov uvedených v ?lánku 11 ods. 1 legislatívneho dekrétu ?. 356 z 20. novembra 1990 a da?ového režimu reštrukturalizácie bánk v súlade s ?lánkom 1 zákona ?. 461 z 23. decembra 1998 (GURI ?. 125 z 31. mája 1999, s. 4, ?alej len „dekrét ?. 153/99“).

17 ?lánok 30 dekrétu ?. 153/99 zrušil najmä ?lánky 11, 12, 13 a 14 dekrétu ?. 356/90.

18 ?lánok 1 dekrétu ?. 153/99 stanovuje prijatím pojmu používaného v praxi, že pod „nadáciou“ sa rozumie subjekt, ktorý previedol bankový podnik v zmysle dekrétu ?. 356/90.

19 ?lánok 2 ods. 1 dekrétu ?. 153/99 stanovuje, že:

- bankové nadácie sú neziskové právnické osoby súkromného práva s plnou štatutárnou a riadiacou autonómiou,
- sledujú výlu?ne ciele sociálnej prospešnosti a podpory hospodárskeho rozvoja v súlade so svojimi štatútmi.

20 ?lánok 3 dodáva, že:

- bankové nadácie môžu sledova? svoje ciele všetkými prostriedkami, ktoré sú zlu?ite?né s ich právnou povahou, ako je definovaná v ?lánku 2,
- pri svojej ?innosti zoh?ad?ujú zásadu hospodárnej správy,
- môžu spravova? len operatívne podniky slúžiace priamo na uskuto?nenie ich štatutárnych cie?ov a výlu?ne v príslušných sektoroch,
- nie sú oprávnené vykonáva? bankové funkcie,
- majú zakázanú akúko?vek formu priameho alebo nepriameho financovania, prevodu alebo dotácie subjektom vytvoreným na ú?ely zisku alebo v prospech podnikov bez oh?adu na ich povahu, s výnimkou operatívnych podnikov a sociálnych družstiev.

21 V súlade s ?lánkom 1 dekrétu ?. 153/99 v jeho pôvodnom znení sa „príslušné sektory“ museli zvoli? z týchto sektorov: vedecký výskum, vzdelávanie, umenie, konzervácia a podpora kultúrnych statkov a aktivít ako aj životného prostredia, zdravie a pomoc sociálne slabým skupinám.

22 Po zmene tohto ustanovenia ?lánkom 11 zákona ?. 448 z 28. decembra 2001 obsahujúceho ustanovenia o vytvorení ro?ného a viacro?ného rozpo?tu štátu (finan?ný zákon 2002) (riadny dodatok GURI ?. 301 z 29. decembra 2001, s. 1, ?alej len „zákon ?. 448/01“) možno príslušné sektory teraz zvoli? z týchto sektorov: rodina a s ?ou spojené hodnoty, vyu?ovanie a školenie mladých ?udí, vyu?ovanie, vzdelávanie a školenie vrátane nákupu publikácií pre školu, dobrovo?nícka, filantropická a charitatívna ?innos?, náboženstvo a duševný rozvoj, pomoc starým osobám, ob?ianske práva, prevencia kriminality a verejná bezpe?nos?, potravinová bezpe?nos? a kvalitné po?nohospodárstvo, miestny rozvoj a výstavba sociálnych bytov na miestnej úrovni, ochrana spotrebite?a, civilná ochrana, verejné zdravie, preventívna a rehabilita?ná medicína,

športové aktivity, prevencia a liečenie toxikománie, patológie a psychické a mentálne poruchy, vedecký a technologický výskum, ochrana a kvalita životného prostredia, umenie, kultúrne aktivity a statky.

23 § 4 ods. 3 dekrétu č. 153/99 vo svojom pôvodnom znení stanovoval, že členovia riadiaceho orgánu nesmú byť členmi správnej rady bankovej spoločnosti.

24 V znení vyplývajúcom zo zákona č. 350 z 24. decembra 2003 obsahujúceho ustanovenia o vytvorení ročného a viacročného rozpočtu štátu (finančný zákon 2004) (riadny dodatok GURI č. 299 z 27. decembra 2003, s. 1) to isté ustanovenie uvádza, že:

- jednotlivci, ktorí vykonávajú správne, riadiace alebo kontrolné funkcie v bankovej nadácii, nemôžu vykonávať správne, riadiace alebo kontrolné funkcie v bankovej spoločnosti alebo spoločnostiach, ktoré banková nadácia kontroluje alebo v ktorých má účasť,
- jednotlivci, ktorí vykonávajú funkcie strategického plánovania v bankovej nadácii, nemôžu vykonávať správne, riadiace alebo kontrolné funkcie v bankovej spoločnosti.

25 Vo svojom pôvodnom znení stanovoval § 5 ods. 1 dekrétu č. 153/99, že majetok bankovej nadácie musí byť v plnej miere určený na sledovanie štatutárnych cieľov a že bankové nadácie musia v rámci správy svojho majetku dbať na prísne kritériá tak, aby sa zachovala jeho hodnota a získala primeraná rentabilita. § 11 zákona č. 448/01 upresnil toto ustanovenie tak, že správa musí byť v súlade s povahou bankových nadácií ako neziskových subjektov konajúcich podľa zásad transparentnosti a morálky.

26 § 6 ods. 1 dekrétu č. 153/99 stanovuje, že bankové nadácie môžu mať kontrolné podiely len v subjektoch a spoločnostiach, ktorých výlučným cieľom je správa operatívnych podnikov.

27 Pokiaľ ide o podiel v bankových spoločnostiach, § 25 ods. 1 a 2 vo svojom pôvodnom znení stanovoval, že:

- kontrolné podiely bolo možné v týchto spoločnostiach na účely ich predaja držať počas štyroch rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti dekrétu,
- pri neuskutočnení predaja v tejto lehote sa podiely mohli držať nie dlhšie ako ďalšie dva roky,
- kontrolné podiely v iných ako bankových spoločnostiach s výnimkou podielov držaných bankovými nadáciami v operatívnych podnikoch sa museli predať v lehote stanovenej Dozorným úradom pri zohľadnení požiadavky zachovania hodnoty majetku a v každom prípade ku koncu stanovenej lehoty štyroch rokov.

28 V dôsledku zmeny týchto ustanovení § 11 zákona č. 448/01, alej § 4 zákonného dekrétu č. 143 z 24. júna 2003 (GURI č. 144 z 24. júna 2003) transformovaného do zákona so zmenami zákonom č. 212 z 1. augusta 2003 (riadny dodatok GURI č. 185 z 1. augusta 2003) (alej len „zákonný dekrét č. 143/03“):

- maximálna lehota štyroch rokov na držanie kontrolných podielov sa nahradila hraničným dátumom 31. decembra 2005,
- sa zaviedla možnosť zveriť podiely v bankových spoločnostiach sporiteľským správcovským spoločnostiam vybraným v súlade s postupmi hospodárskej súťaže a povereným spravovať tieto podiely vo svojom mene v súlade s kritériami profesionality a nezávislosti, pričom si bankové nadácie zachovali v určitých prípadoch možnosť dať pokyny z dôvodov mimoriadneho

valného zhromaždenia a pri?om predaj týchto podielov sa v každom prípade musel uskuto?niť najneskôr do konca tretieho roka od 31. decembra 2005,

- minister hospodárstva a financií, ako aj Talianska banka vykonávajú právomoci, ktoré sú im zverené ustanoveniami uplatnite?nými v oblasti bánk a úverov,
- kontrolné podiely v iných ako bankových spoločnostiach, s výnimkou podielov držaných bankovými nadáciami v operatívnych podnikoch, sa museli predať v lehote stanovenej Dozorným úradom pri zohľadnení požiadavky zachovania hodnoty majetku a v každom prípade najneskôr do 31. decembra 2005.

29 ?lánok 25 ods. 3 dekrétu ?. 153/99 vo svojom pôvodnom znení nezmenenom zákonom ?. 448/01 stanovoval, že ak bankové nadácie po uplynutí lehôt stanovených na zachovanie kontrolných podielov ich stále držali, Dozorný úrad pristúpi k ich predaju v miere nevyhnutnej na ukon?enie kontroly.

30 S ohľadom na da?ový režim uvádza ?lánok 12 ods. 1 dekrétu ?. 153/99, že bankové nadácie, ktoré svoje stanovky prispôsobili ustanoveniam tohto dekrétu, sa považujú za neobchodné subjekty, aj keď svoje štatutárne ciele sledujú prostredníctvom operatívnych podnikov.

31 V ?ase zaslania prejudiciálnej otázky stanovoval ?lánok 12 ods. 2, že:

- režim stanovený v ?lánku 6 dekrétu ?. 601/73 bol uplatnite?ný na bankové nadácie, ktoré svoje stanovky prispôsobili ustanoveniam dekrétu ?. 153/99 a sú ?inné v príslušných sektoroch,
- ten istý režim sa až do prijatia ustanovení o úprave stanov v dekréte ?. 153/99 uplatnil na bankové nadácie, ktoré nemali povahu obchodného subjektu a ktoré sledovali zásadne ciele verejného záujmu a sociálnej prospešnosti v sektoroch uvedených v ?lánku 12 dekrétu ?. 356/90 a jeho neskorších zmenách.

32 ?lánok 12 ods. 3 dekrétu ?. 153/99 v znení zákonného dekrétu ?. 143/03 stanovuje, že bankové nadácie stratia povahu neobchodného subjektu a stratia prospech zo stanovených da?ových ú?av, ak po 31. decembri 2005 ešte vlastní kontrolný podiel na bankových spoločnostiach.

II – Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

33 Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato požiadala na základe ?lánku 10a zákona ?. 1745/62 taliansku da?ovú správu o oslobodenie od da?ovej zrážky z dividend za da?ový rok 1998, ktoré dostala z dôvodu jej podielu v Cassa di Risparmio di San Miniato, ako aj v spoločnosti Casse Toscane SpA, právnej predchodkyne Cassa di Risparmio di San Miniato.

34 Táto žiadosť sa zamietla z dôvodu, že správa svojich podielov v bankovej spoločnosti bankovou nadáciou sa musí považovať za obchodnú ?innosť, ktorá je nezlu?iteľná s oslobodením stanoveným v ?lánku 10a zákona ?. 1745/62.

35 Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato, ako aj Cassa di Risparmio di Firenze a Cassa di Risparmio di San Miniato napadli zamietavé rozhodnutie na Commissione tributaria provinciale di Firenze.

36 Ich žaloba sa zamietla.

37 Traja žalobcovia napadli rozhodnutie Commissione tributaria provinciale di Firenze na Commissione tributaria regionale di Firenze, ktorá prijala ich návrh.

38 Podľa vnútroštátneho súdu rozhodla Commissione tributaria regionale di Firenze, že Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato musí z dôvodu svojho účelu verejného záujmu alebo sociálneho cieľa v určitých sektoroch mať prospech zo zníženia polovice dane z príjmov právnických osôb podľa článku 6 dekrétu č. 601/73 a že toto zníženie je spojené s oslobodením od daňovej zrážky podľa článku 10a zákona č. 1745/62 nezávisle od okolnosti, že banková nadácia môže vykonávať mimo svojej hlavnej činnosti činnosť podniku.

39 Rovnako podľa vnútroštátneho súdu sa Commissione tributaria regionale di Firenze v tejto súvislosti oprela o nový režim, ktorý vyplýva zo zákona č. 461/98 a dekrétu č. 153/99, pretože výslovne stanovoval uplatniteľnosť predmetnej daňovej výhody na bankové nadácie.

40 Usúdil, že v prípade, ktorý sa mu predložil, nebol preložený dôkaz, že hospodárska činnosť podniku prevažuje sociálne ciele.

41 Ministero dell'Economia e delle Finanze podalo proti prijatému rozhodnutiu dovolanie.

42 Osobitne uvádza porušenie článku 10a zákona č. 1745/62, článku 6 dekrétu č. 601/73 a článku 14 úvodných ustanovení talianskeho občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa zákony, ktoré stanovujú výnimku zo všeobecných pravidiel alebo iných zákonov, uplatňujú len v prípade a okolnostiach, pre ktoré sa prijali.

43 Corte suprema di cassazione vo svojom rozhodnutí o zaslaní prejudiciálnej otázky uvádza, že riešenie sporu vo veci samej na základe vnútroštátneho práva musí zodpovedať otázku zlučiteľnosti daňového režimu bankových nadácií s právom Spoločenstva, predovšetkým s článkami 12 ES, 43 ES a nasl., 56 ES a nasl., ako aj 87 ES a 88 ES. Zdôrazňuje, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora majú vnútroštátne orgány povinnosť uplatňovať z úradnej povinnosti pravidlá práva Spoločenstva, pričom, ak je to potrebné, neuplatnia im odporujúce vnútroštátne pravidlá.

44 Pokiaľ ide o články 87 ES a 88 ES, uvádza, že ak by sa mali daňové opatrenia, ktoré sú predmetom sporu vo veci samej, považovať za štátnu pomoc v prospech niektorých podnikov alebo niektorých výrobcov, nemožno ich vykonať bez predchádzajúceho rozhodnutia Komisie o ich zlučiteľnosti. Až do prijatia takéhoto rozhodnutia musia vnútroštátne súdy z dôvodu priameho účinku článku 88 ods. 3 ES odmietnuť ich uplatnenie.

45 V tejto súvislosti vnútroštátny súd konštatuje, že rozhodnutie 2003/146 preskúmalo daňové opatrenia stanovené v článku 12 ods. 2 dekrétu č. 153/99 vo vzťahu k článkom 87 ES a 88 ES.

46 Na základe tohto rozhodnutia nepredstavujú skúmané opatrenia v prospech bankových nadácií, ktoré nevykonávajú priamo činnosť v sektoroch uvedených v článku 1 tohto dekrétu v znení zákona č. 448/01, štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES z dôvodu, že nie sú určené „podnikom“ v zmysle tohto ustanovenia.

47 Vnútroštátny súd upresňuje, že otázka obchodnej povahy bankových nadácií sa posudzovala rozlične.

48 Talianska daňová správa stále tvrdila, že bankové nadácie majú obchodnú povahu, takže sa na nich vzťahuje riadny daňový režim.

49 Talianska vláda tvrdila v rámci konania, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie 2003/146, že

bankové nadácie nemožno považovať za „podniky“ na účely hospodárskej súťaže.

50 Odlišnosti existujú aj v rámci Corte suprema di cassazione. Niektoré rozhodnutia pripustili neobchodnú povahu bankových nadácií z dôvodu, že správa podielov v bankových podnikoch, ako aj podielov v iných podnikoch ako bankových spoločnostiach predstavuje len nástroj určený na získanie finančných prostriedkov nevyhnutných na sledovanie sociálnych a kultúrnych cieľov zverených subjektu. Iné rozhodnutia dospeli k opačnému záveru, pričom sociálnym a kultúrnym úlohám nepriznali význam vo vzťahu k účavám daňového režimu, pretože predmetné subjekty mohli konať na bankovom trhu a na iných trhoch v konkurencii s inými podnikmi.

51 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že článok 12 ods. 2 dekrétu č. 153/99 rozširuje režim podľa článku 6 dekrétu č. 601/73 na bankové nadácie, ktoré nemajú povahu obchodného subjektu a ktoré prednostne sledovali ciele verejného záujmu a sociálne ciele, až kým neprijmú ustanovenia o prispôbení svojho postavenia dekrétu č. 153/99.

52 Dodáva, že podľa časti vnútroštátnej judikatúry sa článok 12 ods. 2 dekrétu č. 153/99 môže vykladať tak, že predmetný daňový režim sa vzťahuje aj na daňové roky predchádzajúce nadobudnutiu účinnosti dekrétu č. 153/99.

53 Domnieva sa, že preto treba preskúmať otázku platnosti rozhodnutia 2003/146. Ak sa majú bankové nadácie zo svojej povahy kvalifikovať ako podniky, toto rozhodnutie nie je platné.

54 Súasný prenos výrazného väčšinového podielu v bankových podnikoch na právne subjekty vytvorené osobitne na tento účel na základe zákonnej povinnosti a zachovanie tohto stavu počas dlhého obdobia, ako aj použitie príjmov zo scudzenia týchto podielov na účely nadobudnutia a správy výrazných podielov v iných podnikoch s rôznymi cieľmi, medzi ktorými je hospodársky rozvoj systému, predstavuje však podľa vnútroštátneho súdu hospodársku činnosť, z ktorej sa získava príjem, aj keď sa tento príjem nemôže rozdeliť a musí prednostne slúžiť na neziskové ciele.

55 Vnútroštátny súd uvádza, že na konci účtovného obdobia 1995 – 1996 mali bankové nadácie majetok vo výške 50 000 miliárd ITL a že k 31. decembru 2002 predstavoval ich účtovný majetok 37 000 miliárd eur bez nárastu hodnoty vlastnených podielov, ktoré sú spravidla zapísané podľa ich obstarávacej hodnoty.

56 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že výkon neziskových úloh bankovými nadáciami nemôže zakryť charakteristický prvok systému, že tieto bankové nadácie tak systémovo, ako aj funkčne preberajú vlastníctvo a správu veľkého počtu bankových podnikov tým, že voňi nim vykonávajú kontrolné právomoci, medzi ktorými je právomoc nominovať a odvolať členov predstavenstva.

57 Takúto funkciu nemožno považovať za funkciu mimo pravidiel hospodárskej súťaže. Táto funkcia je podstatným prvkom verejného bankového systému a podľa zásad práva Spoločenstva vždy predstavuje výkon hospodárskej činnosti. Nesporne predstavuje faktor spôsobilý narušiť trh a obchod v Spoločenstve, o to viac, že bankové nadácie môžu nadobúdať podiely aj v iných podnikoch vrátane bankových podnikov.

58 Bankové nadácie tak žili v právnej a hospodárskej symbióze s verejným bankovým systémom tak, že neboli cudzie tomuto systému ani relevantnému trhu.

59 Vnútroštátny súd sa okrem toho pýta, či daňový režim, ktorý je predmetom sporu vo veci samej, neporušuje zásadu nediskriminácie zakotvenú v článku 12 ES a zároveň zásadu slobody usadiť sa a zásadu voľného pohybu kapitálu stanovené v článkoch 43 ES a 56 ES.

60 Za týchto podmienok prerušil Corte suprema di cassazione konanie a položil Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa právne subjekty (takzvané bankové nadácie) vytvorené na základe zákona [?. 218/90] a [dekrétu ?. 356/90] v znení neskorších zmien, aby boli majiteľmi kontrolných podielov spoločností vykonávajúcich bankové činnosti a aby spravovali takéto podiely týkajúce sa dosť významnej časti súťažiteľov na trhu, spolu s priznaním zisku kontrolovaných spoločností týmto subjektom považovať za subjekty, na ktoré sa vzťahujú pravidlá hospodárskej súťaže Spoločenstva, aj keď sú poverené úlohami sociálnej prospešnosti? Pokiaľ ide o ustanovenie zavedené [dekrétom ?. 153/99], predstavuje možnosť týchto subjektov ovplyvniť výnos z predaja takýchto podielov na získanie a správu významných podielov v iných podnikoch, najmä bankových, vrátane kontrolných podielov v nebankových podnikoch s inými cieľmi, okrem iného na hospodársky rozvoj systému, výkon činnosti podniku na účely uplatnenia pravidiel hospodárskej súťaže Spoločenstva?

2. Vzťahuje sa v dôsledku toho na takéto subjekty spravované ustanoveniami [zákona ?. 218/90] a [dekrétu ?. 356/90] v znení neskorších zmien, ako aj ustanoveniami vyplývajúcimi zo všeobecnej reformy vykonanej [zákonom ?. 461/98] a [dekrétom ?. 153/99] úprava Spoločenstva týkajúca sa štátnej pomoci (články 87 ES a 88 ES), pokiaľ ide o prospešný daňový režim, ktorého sú adresátmi?

3. V prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku, predstavuje režim úľavy z priamej dane z prijatých dividend, ktorý je predmetom sporu v tejto veci, štátnu pomoc v zmysle článku 87 ES?

4. Stále v prípade kladnej odpovede na otázku uvedenú [v bode 2] je platné [rozhodnutie 2003/146] uznávajúce neuplatniteľnosť ustanovení týkajúcich sa štátnej pomoci na bankové nadácie, ak sa posudzuje z pohľadu zákonnosti a z pohľadu chýbajúceho alebo nedostatočného odôvodnenia...?

5. Nezávisle na uplatniteľnosti úpravy týkajúcej sa štátnej pomoci, predstavuje priznanie výhodnejšieho daňového režimu na rozdelenie zisku výlučne vnútroštátnych zvýhodnených bánk kontrolovaných nadáciami, teda zisku prijatého nadáciami alebo zisku podnikov, ktorých podiely sa získali vďaka výnosu z predaja podielov vo zvýhodnenej bankovej spoločnosti, diskrimináciu v prospech podnikov, ktorých podiely sú takto držané, na úkor iných podnikov prítomných na relevantnom trhu a zároveň porušenie zásad slobody usadiť sa a voľného pohybu kapitálu na základe článkov 12 ES, 43 ES a nasl. a 56 ES a nasl.?”

III – O prejudiciálnych otázkach

A – O prípustnosti otázok

1. O prípustnosti prvej, druhej a tretej otázky

a) Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

61 Odporcovia vo veci samej považujú prvé tri otázky za neprípustné z dôvodu, že:

– na rozdiel od toho, čo tvrdí vnútroštátny súd, oslobodenie stanovené v článku 10a zákona ?. 1745/62 sa týka len zrážky preddavku splatnej dane a nie dane,

– predložené otázky majú len ?isto vnútroštátny význam, pretože jednoducho ide o ur?enie, ?i s oh?adom na všeobecné pravidlá uvedené v ?lánku 10a zákona ?. 1745/62 majú bankové nadácie právo na oslobodenie stanovené týmto ustanovením.

62 Talianska vláda a Komisia nepopierajú prípustnos? prvých troch položených otázok.

b) Posúdenie Súdny dvorom

63 Pod?a ustálenej judikatúry nemá Súdny dvor na základe ?lánku 234 ES právomoc prejudiciálne rozhodova? o výklade pravidiel vnútroštátneho práva (rozsudky z 19. marca 1964, Unger, 75/63, Zb. s. 347, 365, a z 26. septembra 1996, Allain, C?341/94, Zb. s. I?4631, bod 11). Právomoc Súdneho dvora sa obmedzuje na preskúmanie ustanovení komunitárneho práva (uznesenie z 21. decembra 1995, Max Mara, C?307/95, Zb. s. I?5083, bod 5). Je povinnos?ou vnútroštátneho sudcu posúdi? rozsah pôsobnosti vnútroštátnych pravidiel a spôsob, akým sa majú uplatni? (rozsudok zo 7. decembra 1995, Cámara de Comercio, Industria y Navegación de Ceuta, C?45/94, Zb. s. I?4385, bod 26).

64 Vo veci samej teda prináleží vnútroštátnemu súdu ur?i?, ?i oslobodenie stanovené v ?lánku 10a zákona ?. 1745/62 sa týka len zrážky preddavku splatnej dane alebo uloženej dane.

65 Takisto mu prináleží posúdi?, ?i banková nadácia – odporca má na takéto oslobodenie právo v predmetnom rozpo?tovom roku z dôvodu spojeného uplatnenia tohto ?lánku 10a zákona ?. 1745/62 a ?lánku 6 dekrétu ?. 601/73, ako aj prípadne retroaktívneho uplatnenia ?lánku 12 ods. 2 dekrétu ?. 153/99.

66 Ak je odpove? kladná, musí vnútroštátny súd rozhodnú? o otázke, ?i zodpovedajúca da?ová výhoda predstavuje štátnu pomoc v zmysle ?lánku 87 ods. 1 ES. Ak je totiž tomu tak, nemožno túto da?ovú výhodu v súlade s ?lánkom 88 ods. 3 ES zavies? bez oznámenia Komisii.

67 Otázka, o ktorej musí vnútroštátny súd rozhodnú?, sa týka práva Spolo?enstva.

68 Za týchto podmienok, ke?že prvé tri položené prejudiciálne otázky túto otázku obsahujú, sú prípustné.

2. O prípustnosti štvrtej otázky

a) Pripomienky predložené Súdnu dvoru

69 Odporcovia vo veci samej tvrdia, že štvrtá položená otázka týkajúca sa platnosti rozhodnutia 2003/146 je neprípustná z dôvodu, že toto rozhodnutie sa stalo kone?ným vo?i Talianskej republike, ktorá nepodala žalobu o neplatnos? na základe ?lánku 230 ES, aj ke? mala takú možnos? (rozsudok z 9. marca 1994, TWD Textilwerke Deggendorf, C?188/92, Zb. s. I?833).

70 Talianska vláda usudzuje, že štvrtá otázka nie je relevantná, pretože rozhodnutie 2003/146 sa prijalo pri zoh?adnení režimu bankových nadácií, ako bol zmenený dekrétom ?. 153/99.

71 Komisia takisto usudzuje, že táto otázka je neprípustná, pretože spor vo veci samej sa týka situácie v roku 1998, kým rozhodnutie 2003/146 preskúmalo da?ové ú?avy priznané bankovým nadáciám dekrétom ?. 153/99, ktoré navyše zodpovedajú iným da?ovým výhodám, ako je oslobodenie stanovené v ?lánku 10a zákona ?. 1745/62.

b) Posúdenie Súdny dvorom

72 Otázka týkajúca sa posúdenia platnosti rozhodnutia 2003/146 nebola položená na základe žiadosti právneho subjektu, ktorý aj keď mal možnosť podať žalobu o neplatnosť proti tomuto rozhodnutiu, nevyužil ju v lehote stanovenej v článku 230 ES.

73 Položil ju z úradnej povinnosti vnútroštátny súd.

74 Z tohto dôvodu sa nemôže vyhlásiť za neprípustnú na základe judikatúry vyplývajúcej z citovaného rozsudku TWD Textilwerke Deggendorf.

75 Treba však zdôrazniť, že ako vyplýva z ustálenej judikatúry, Súdny dvor môže rozhodnúť, že neodpovie na prejudiciálnu otázku o posúdení platnosti aktu Spoločenstva, ak je zrejmé, že posúdenie požadované vnútroštátnym súdom nemá žiadnu súvislosť so skutočnosťou alebo predmetom sporu vo veci samej (rozsudok z 21. marca 2002, Cura Anlagen, C-451/99, Zb. s. I-3193, bod 16).

76 Rozhodnutie 2003/146 skúma najmä článok 12 ods. 2 dekrétu č. 153/99 týkajúci sa priznania zníženia polovice dane stanovenej v článku 6 dekrétu č. 601/73 vo vzťahu k článkom 87 ES a nasl.

77 Toto zníženie je daňovou výhodou odlišnou od oslobodenia od danej zrážky priznaného v článku 10a zákona č. 1745/62.

78 V bode 61 a v článku 1 rozhodnutia 2003/146 došla Komisia k záveru, že opatrenie zavedené článkom 12 ods. 2 dekrétu č. 153/99 v prospech bankových nadácií, ktoré nevykonávajú priamo činnosť v sektoroch vypožítaných v článku 1 tohto dekrétu v znení zákona č. 448/01 (pozri bod 22 tohto rozsudku), nepredstavuje štátnu pomoc.

79 Je povinnosťou vnútroštátneho súdu rozhodnúť, či článok 12 ods. 2 dekrétu č. 153/99 má alebo nemá vo vnútroštátnom práve vplyv na uplatnenie článku 10a zákona č. 1745/62 v spore vo veci samej (pozri bod 65 tohto rozsudku) vo vzťahu k rozpočtovému roku 1998.

80 Ak je odpoveď kladná, tento súd bude musieť posúdiť, či sporná daňová výhoda predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

81 Ak je odpoveď záporná, bude musieť rovnako posúdiť, či rozhodne, že článok 10a zákona č. 1745/62 dáva prospech odporcom vo veci samej v rámci jeho uplatnenia v spojení s článkom 6 dekrétu č. 601/73.

82 Jeho posúdenie však v každom prípade nesmie byť ovplyvnené rozhodnutím 2003/146.

83 Záver Komisie, že opatrenie uvedené v článku 12 ods. 2 dekrétu č. 153/99 nepredstavuje štátnu pomoc, je totiž založený na konštatovaní, že bankové nadácie nie sú podniky v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

84 Toto konštatovanie je výsledkom analýzy Komisie nového režimu bankových nadácií vyplývajúceho zo zákona č. 461/98, dekrétu č. 153/99 a zákona č. 448/01, teda režimu, ktorý sa začal uplatňovať po rozpočtovom roku 1998, spornom vo veci samej.

85 Tento nový režim zahŕňa, ako vyplýva z predstavenia vnútroštátneho právneho rámca v bodoch 7 až 32 tohto rozsudku, podstatné odlišnosti vo vzťahu ku skoršiemu režimu a bez ohľadu na článok 12 ods. 2 dekrétu č. 153/99 sa netvrdí, že má retroaktívnu pôsobnosť.

86 Právne posúdenie Komisie, či bankové nadácie sú podniky, vychádzalo z iného režimu, ako je režim uplatniteľný počas daného roku sporného vo veci samej.

87 V tejto súvislosti uvádza Komisia v bode 43 rozhodnutia 2003/146 ako zvlášť dôležité, že:

– dekrét č. 153/9 zaviedol, pokiaľ ide o kontrolu obchodných podnikov bankovými nadáciami, „špecifické zábezpeky“ analyzované v bodoch 36 až 39 tohto rozhodnutia,

– zákon č. 448/01 posilnil oddelenie medzi bankovými nadáciami a finančnými inštitúciami, a tým prispel k odstráneniu pochybností vyjadrených v tejto otázke v rozhodnutí o začatí konania.

88 Okrem toho pokiaľ ide o eventuálny priamy výkon činnosti v sektoroch uvedených v uplatniteľných ustanoveniach bankovými nadáciami, Komisia v skutočnosti zohľadnila opis faktickej situácie po danom roku 1998, poskytnutý talianskymi orgánmi listom zo 16. januára 2001.

89 V bode 51 svojho rozhodnutia uvádza, že v tomto liste talianske orgány vyhlásili, že „v súhrnne“ žiadna z bankových nadácií nevyužila možnosť stanovenú zákonom priamo vykonávať činnosť v týchto sektoroch, a v bode 54 tohto rozhodnutia zdôrazňuje, že na základe tejto informácie „zrevidovala svoje pôvodné stanovisko vyjadrené v rozhodnutí o začatí konania, týkajúce sa posúdenia nadácií ako podnikov“.

90 V tejto súvislosti nemá posúdenie kvalifikácie bankových nadácií Komisiou v rámci ich nového režimu takú povahu, aby určilo posúdenie ich kvalifikácie v rámci ich predchádzajúceho režimu, prípadne vo vzťahu k odlišnému skutkovému stavu.

91 Je preto zjavné, že otázka vnútroštátneho súdu o platnosti rozhodnutia 2003/146 nemá vzťah s predmetom sporu vo veci samej, pretože nie je relevantná na jeho vyriešenie.

92 Musí sa preto vyhlásiť za neprípustnú.

3. O prípustnosti piatej otázky

a) Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

93 Odporcovia vo veci samej tvrdia, že piata otázka týkajúca sa diskriminácie alebo obmedzenia slobody usadiť sa alebo voľného pohybu kapitálu, je neprípustná z dôvodu svojej neurčitosti. Vnútroštátny súd neupresnil, ktoré aspekty spornej legislatívy prekážajú výkonu slobôd garantovaných Zmluvou ES. Takisto jasne neuvádza, či sú to bankové nadácie alebo bankové spoločnosti, ktoré majú prospech z diskriminácie.

94 Talianska vláda a Komisia nepopierajú prípustnosť piatej otázky.

b) Posúdenie Súdnym dvorom

95 Na rozdiel od tvrdení odporcov vo veci samej vnútroštátny súd vo svojej piatej otázke výslovne upresňuje, že:

- daťová výhoda, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, môže viesť k diskriminácii a obmedzeniu slobody usadiť sa alebo voľného pohybu kapitálu,
- diskriminácia a obmedzenie je na prospech podnikov, či bankových alebo nebankových, v ktorých majú bankové nadácie podiely.

96 Piata otázka je teda prípustná.

B – O výklade relevantných ustanovení práva Spoločenstva

97 V prvej a druhej otázke, ktoré je potrebné preskúmať spoločne a rozumieť im vo svetle úvah uvedených v bodoch 84 až 90 tohto rozsudku, pokiaľ ide o nerelevantnosť nového režimu bankových nadácií vyplývajúceho zo zákona č. 461/98, dekrétu č. 153/99 a zákona č. 448/01, sa vnútroštátny súd v zásade pýta, či právnickú osobu, ako je právnická osoba vo veci samej, možno pri zohľadnení režimu uplatniť voľného v dotknutom období kvalifikovať ako „podnik“ v zmysle článku 87 ods. 1 ES a v tomto období podrobiť pravidlám Spoločenstva týkajúcim sa štátnej pomoci.

98 V tretej otázke sa vnútroštátny súd na určenie toho, či sa na štátne opatrenie zavedené bez ohľadu na tomu predchádzajúci postup kontroly stanovený v článku 88 ods. 3 ES má alebo nemá tento postup vzťahovať, v zásade pýta, či oslobodenie od daňovej záťaže z dividend, o aké ide vo veci samej, možno kvalifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

99 Pokiaľ ide o piatu otázku, treba pripomenúť, že článok 12 ES, ktorý stanovuje všeobecnú zásadu zákazu akejkoľvek diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, sa uplatňuje samostatne len v prípadoch, pre ktoré nestanovuje Zmluva osobitné pravidlo nediskriminácie (pozri najmä rozsudok z 8. marca 2001, Metallgesellschaft a i., C-397/98 a C-410/98, Zb. s. I-1727, bod 38). Zásada nediskriminácie sa však v oblastiach práva usadiť sa a voľného pohybu kapitálu zaviedla v článkoch 43 ES a 56 ES. Piatu otázku treba preto rozumieť ako otázku, ktorá sa odvoláva len na tieto ustanovenia.

100 V tejto otázke sa vnútroštátny súd v zásade pýta, či daňová výhoda, o akú ide vo veci samej, predstavuje obmedzenie slobody usadiť sa alebo voľného pohybu kapitálu stanovenú v článkoch 43 ES a 56 ES v prospech podnikov, či bankových alebo nebankových, v ktorých majú bankové nadácie podiely, vo vzťahu k iným podnikom činným na dotknutom trhu, ktorých podiely nedržia takéto nadácie.

1. O prvej a druhej otázke týkajúcej sa pojmu „podnik“ v zmysle článku 87 ods. 1 ES

a) Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

101 Odporcovia vo veci samej tvrdia, že bankové nadácie nepredstavujú „podniky“ v zmysle komunitárneho práva hospodárskej súťaže. Nevzťahuje sa na ne preto režim štátnej pomoci. Obmedzujú sa na prijímanie dividend zo svojich podielov rovnako, ako majiteľ nehnuteľnosti prijíma nájomné splatné na základe nájomnej zmluvy.

102 Talianska vláda usudzuje, že nadácie sa počas obdobia relevantného vo veci samej musia považovať za podniky v zmysle práva hospodárskej súťaže. Kontrolné podiely v bankových spoločnostiach predstavujú v tejto súvislosti dostatočný údaj o obchodnej povahe bankových nadácií a režim uplatniteľný na nadácie odhalí organickú a funkčnú spojitosť medzi nimi a talianskym bankovým systémom. Na bankové nadácie sa preto musia vzťahovať pravidlá Zmluvy

týkajúce sa štátnej pomoci.

103 Komisia uvádza, že ?innos? držby a správy majetku vykonávaná bankovými nadáciami nezah??a poskytovanie služieb na trhu. Pod?a judikatúry oby?ajný investor, ktorý prijíma dividendy alebo úrok zo svojho kapitálu, neponúka ani tovary, ani služby na trhu. Bankové nadácie preto nevykonávali hospodársku ?innos?. Nemožno ich preto považova? za podniky, pretože nezasahovali do ?innosti kontrolovanej bankovej spoločnosti.

104 Pokia? ide o ?innosti pozostávajúce z poskytovania príspevkov na neziskové organizácie v sektore sociálnej prospešnosti, nezodpovedajú ?innosti nadácií ?innostiam podniku.

105 Pokia? ide o ?innosti finan?né, obchodné, v oblasti nehnute?ných a hnute?ných vecí nevyhnutné alebo prospešné pre ciele verejného záujmu alebo sociálnej prospešnosti bankových nadácií, ?innosti, ktoré smeli vykonáva? pod?a ?lánku 12 dekrétu ?. 356/90, však mohli obsahova? aspekty ?innosti podniku, pretože zah??ali priamu ponuku tovarov a služieb na trhu.

106 Subjekty ako bankové nadácie nepredstavujú podniky v zmysle ?lánku 87 ES, ak priamo neponúkali tovary alebo služby na trhu v rámci operácií nevyhnutných alebo prospešných na dosiahnutie svojich cie?ov verejného záujmu a sociálnej prospešnosti.

b) Odpove? Súdného dvora

107 V tejto súvislosti je potrebné pripomenú?, že pod?a ustálenej judikatúry v oblasti práva hospodárskej sú?áže pojem podnik zah??a každý subjekt vykonávajúci hospodársku ?innos? nezávisle od svojho právneho statusu a spôsobu financovania (pozri najmä rozsudky z 23. apríla 1991, Höfner a Elser, C?41/90, Zb. s. I?1979, bod 21, a zo 16. marca 2004, AOK Bundesverband a i., C?264/01, C?306/01, C?354/01 a C?355/01, Zb. s. I?2493, bod 46).

108 Hospodárskou ?innos?ou je akákoľvek ?innos? pozostávajúca z ponúkania tovarov alebo služieb na danom trhu (pozri najmä rozsudky z 18. júna 1998, Komisia/Taliansko, C?35/96, Zb. s. I?3851, bod 36, a z 12. septembra 2000, Pavlov a i., C?180/98 až C?184/98, Zb. s. I?6451, bod 75).

109 Naj?astejšie sa hospodárska ?innos? vykonáva priamo na trhu.

110 Nie je však vylú?ené, že to môže byť prípad sú?ážite?a priamo ?inného na trhu a nepriamo iného subjektu, ktorý tohto sú?ážite?a kontroluje v rámci hospodárskej jednotky, ktorú spolu tvoria.

111 V tejto súvislosti treba zdôrazni?, že jednoduchá držba podielov, aj kontrolných, neposta?uje na charakterizovanie hospodárskej ?innosti subjektu, ktorý drží tieto podiely, pretože umož?uje len výkon práv spojených s postavením akcionára alebo spolo?níka, ako aj prípadne prijímanie dividend, oby?ajných plodov vlastníctva majetku.

112 Naopak, subjekt, ktorý drží kontrolné podiely v spoločnosti, skuto?ne priamo alebo nepriamo vykonáva túto kontrolu vplyvom na jej správu, sa musí považova? za zú?astneného na hospodárskej ?innosti vykonávanej kontrolovaným podnikom.

113 Musí byť preto sám kvalifikovaný ako podnik v zmysle ?lánku 87 ods. 1 ES.

114 Ak tomu tak nie je, jednoduché rozdelenie podniku do dvoch odlišných subjektov, z ktorých jeden priamo vykonáva predchádzajúcu hospodársku ?innos? a druhý subjekt kontroluje prvý plným zapojením sa do jeho riadenia, posta?uje na od?atie potrebného ú?inku pravidlám Spolo?enstva o štátnej pomoci. Umožnilo by to druhému subjektu mať prospech z dotácií a iných výhod priznaných štátom alebo z prostriedkov štátu a použiť ich vcelku alebo s?asti v prospech

prvého subjektu aj v záujme hospodárskej jednotky tvorenej týmito dvoma subjektmi.

115 Treba skonštatovať, že angažovanosť subjektu, ako je banková nadácia, ktorá je účastníkom konania vo veci samej, na riadení bankovej spoločnosti sa môže vyskytnúť v rámci režimu, ktorý vyplýva zo zákona č. 218/90 a dekrétu č. 356/90.

116 V rámci tohto režimu totiž:

- banková nadácia, ktorá kontroluje kapitál bankového podniku, aj keď nemôže priamo vykonávať bankovú činnosť, musí zabezpečiť „operatívnu kontinuitu“ medzi ňou a kontrolovanou bankou,
- na tento účel musia ustanovenia stanoviť, že členovia riadiaceho výboru alebo ekvivalentného orgánu bankovej nadácie sa vymenújú do správnej rady a členovia kontrolného orgánu do dozornej rady bankovej spoločnosti,
- banková nadácia musí ukladať určitú časť príjmov z podielov v bankových spoločnostiach do rezervy určenej na upísanie zvýšenia kapitálu tejto spoločnosti,
- môže sa investovať najmä do cenných papierov kontrolovanej bankovej spoločnosti.

117 Takéto pravidlá ukazujú úlohu bankových nadácií, ktorá presahuje jednoduché uloženie kapitálu investorom. Umožňujú výkon kontrolnej funkcie, ale aj funkciu dávania impulzov a finančnej podpory. Zobrazujú existenciu organickej a funkčnej spojitosti medzi bankovými nadáciami a bankovými spoločnosťami, čo potvrdzuje zachovanie dozoru ministra financií, najmä podľa ustanovenia, ako je článok 14 dekrétu č. 356/90.

118 Na účely prípadnej kvalifikácie bankovej nadácie – odporcu vo veci samej, ako „podniku“, je povinnosťou vnútroštátneho súdu posúdiť, či táto banková nadácia nielen držala kontrolné podiely v bankovej spoločnosti, ale okrem toho túto kontrolu skutočne vykonávala priamym alebo nepriamym angažovaním sa do jej riadenia.

119 Okrem toho pokiaľ ide o úlohu zverenú bankovým nadáciám vnútroštátnym zákonodarcom v oblasti verejného záujmu a sociálnej prospešnosti, musí sa rozlišovať medzi jednoduchým poskytnutím príspevkov neziskovým organizáciám a činnosťou vykonávanou priamo v týchto oblastiach.

120 Kvalifikácia bankovej nadácie ako „podnik“ je vylúčená, ak sa činnosť obmedzuje na poskytnutie príspevkov neziskovým organizáciám.

121 Ako totiž uvádza Komisia, táto činnosť má výlučne sociálnu povahu a nevykonáva sa na trhu v konkurencii s inými súťažiteľmi. V rámci tejto činnosti koná banková nadácia ako dobročinný subjekt alebo ako charitatívna organizácia a nie ako podnik.

122 Naopak, ak banková nadácia, ktorá je sama činná v oblasti verejného záujmu a sociálnej prospešnosti, využíva oprávnenie dané vnútroštátnym zákonodarcom na vykonávanie finančných a obchodných operácií, ako aj operácií s nehnuteľným a hnuteľným majetkom potrebných alebo vhodných na uskutočnenie stanovených cieľov, je spôsobilá ponúkať tovary alebo služby na trhu v konkurencii s inými súťažiteľmi, napríklad v oblasti, ako je vedecký výskum, vzdelávanie, umenie alebo zdravie.

123 V takomto prípade, čo musí posúdiť vnútroštátny súd, banková nadácia sa musí považovať za podnik, pretože vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na skutočnosť, že tovary alebo služby neponúka s cieľom zisku, pretože táto ponuka konkuruje ponuke súťažiteľov, ktorých

cieťom je zisk.

124 Ak sa potvrdí kvalifikácia ako podniku z dôvodu kontroly bankovej spoločnosti a angažovania sa v jej riadení alebo z dôvodu činnosti najmä v sociálnej, vedeckej alebo kultúrnej oblasti, musia sa z toho dôvodu na bankovú nadáciu, o akú ide vo veci samej, uplatňovať pravidlá Spoločenstva týkajúce sa štátnej pomoci.

125 Na prvú a druhú otázku preto treba odpovedať, že právnickú osobu, akou je banková nadácia vo veci samej, je podľa preskúmania vnútroštátnym súdom pri zohľadnení režimu uplatniteľného v dotknutom období možné kvalifikovať ako „podnik“ v zmysle článku 87 ods. 1 ES a vzťahujú sa na ňu v tomto období pravidlá Spoločenstva týkajúce sa štátnej pomoci.

2. O tretej otázke týkajúcej sa pojmu „štátnej pomoci“ v zmysle článku 87 ods. 1 ES

a) Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

126 Odporcovia vo veci samej sa domnievajú, že opatrenie ako to uvedené v článku 10a zákona č. 1745/62 nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Nemá selektívnu povahu. Môže totiž bez rozlišovania zvýhodňovať všetky neobchodné subjekty majúce vlastnosti uvedené v článku 10a zákona č. 1745/62. Zodpovedá všeobecnému opatreniu. Neodchyľuje sa od všeobecného daňového systému. Osobitné vlastnosti neobchodných subjektov odôvodňujú z dôvodov spojených s vnútornou koherenciou rôznych systémov zavedenie sektorovej úpravy vyhradenej tomuto druhu subjektov.

127 Podľa talianskej vlády, ak vnútroštátny súd prizná bankovej nadácii – odporcovi vo veci samej – oslobodenie od daňovej záťaže podľa článku 10a zákona č. 1745/62 v spojení so znížením polovice dane z príjmov právnických osôb podľa článku 6 dekrétu č. 601/73, musí sa predmetná daňová úprava kvalifikovať ako štátna pomoc. Podnik je totiž vo zvýhodnenom konkurenčnom postavení vo vzťahu k iným podnikom činným na referenčnom trhu. Zníženie splatnej dane o polovicu umožní bankovým nadáciám mať prospech z daňového úveru voči štátu, pretože akcionár spoločnosti má právo odpísať daň, ktorá bola dopredu zaplatená spoločnosťou, v ktorej je akcionárom, a ktorá je vyššia ako je daň, ktorú dlhuje po znížení.

128 Komisia usudzuje, že oslobodenie ako to uvedené v článku 10a zákona č. 1745/62 možno kvalifikovať ako štátnu pomoc. Je selektívne, priznané v závislosti od právnej formy podniku a jeho činnosti v určitých sektoroch a určené na zvýhodnenie subjektov pokladaných za sociálne záslužné, nie je odôvodnené povahou alebo štruktúrou daňového systému, do ktorého je vložené. Pokiaľ ide o vplyv na obchod a skreslenie hospodárskej súťaže, musí ho v každom prípade posúdiť vnútroštátny súd.

b) Odpoveď Súdného dvora

129 Na účely odpovede na tretiu položenú otázku treba vnútroštátnemu súdu poskytnúť výkladové pokyny podmienok, od ktorých závisí kvalifikovanie vnútroštátneho opatrenia ako štátnej pomoci podľa článku 87 ods. 1 ES, konkrétne: i) financovanie tohto opatrenia štátom alebo zo štátnych prostriedkov; ii) selektívnosť tohto opatrenia, ako aj iii) ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi a z toho vyplývajúce skreslenie hospodárskej súťaže.

i) O podmienke financovania opatrenia štátom alebo zo štátnych prostriedkov

130 ?lánok 87 ods. 1 ES sa vz?ahuje na „pomoc poskytovan[ú] ?lenským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov“.

131 Pod?a ustálenej judikatúry je pojem pomoc širší ako pojem subvencia, pretože neobsahuje len pozitívne plnenia, ako napríklad subvencie samotné, ale aj opatrenia, ktoré rozličnými spôsobmi znižujú zaťaženia, ktoré obvykle podnik znáša, a tak síce nepredstavujú subvencie v úzkom zmysle slova, ale sa im svojou povahou a účinkom rovnajú (pozri najmä rozsudky z 8. novembra 2001, *Adria-Wien Pipeline et Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, C?143/99, Zb. s. I?8365, bod 38; z 15. júla 2004, *Španielsko/Komisia*, C?501/00, Zb. s. I?6717, bod 90, ako aj citovaný judikáturu, a z 15. decembra 2005, *Taliansko/Komisia*, C?66/02, Zb. s. I?10901, bod 77).

132 Z toho vyplýva, že opatrenie, ktorým verejné orgány priznajú určitým podnikom oslobodenie od dane, ktoré aj keď nepredstavuje prevod štátnych prostriedkov, stavia príjemcu do finančnej situácie, ktorá je výhodnejšia ako situácia iných da?ovníkov, predstavuje štátnu pomoc v zmysle ?lánku 87 ods. 1 ES. Rovnako môže štátnu pomoc predstavovať opatrenie, ktoré niektorým podnikom prizná zníženie dane alebo odklad platby normálne splatnej dane (rozsudok *Taliansko/Komisia*, už citovaný, bod 78).

133 Treba preto skonštatovať, že akákoľvek bude odpoveď vnútroštátneho súdu na ešte spornú otázku, či oslobodenie stanovené v ?lánku 10a zákona ?. 1745/62 sa týka zrážky preddavku splatnej dane alebo uloženej dane, vnútroštátne opatrenie, ktoré bude prípadne považované za uplatniteľné, vyplýva zo štátneho financovania.

ii) O podmienke selektívnosti opatrenia

134 ?lánok 87 ods. 1 ES zakazuje pomoc, ktorá „zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru“, to znamená selektívnu pomoc.

135 Opatrenie, ako je sporné opatrenie vo veci samej, sa neuplatňuje na všetky hospodárske subjekty. Nemožno na? preto h?adiť ako na všeobecné opatrenie da?ovej alebo hospodárskej politiky (rozsudky *Taliansko/Komisia*, už citovaný, bod 99, a z 15. decembra 2005, *Unicredito Italiano*, C?148/04, Zb. s. I?11137, bod 49).

136 Ako Komisia správne uvádza, dotknutá da?ová výhoda sa priznála v závislosti od právnej formy podniku, verejnoprávnej právnickej osoby alebo nadácie a od sektora, v ktorom tento podnik vykonáva svoju činnosť.

137 Odchyľuje sa od všeobecného da?ového režimu bez toho, aby bola odôvodnená povahou alebo štruktúrou da?ového systému, do ktorého patrí. Odchýlka sa nezakladá na logike opatrenia alebo spôsobe uloženia, ale vyplýva zo zámeru vnútroštátneho zákonodarcu finančne zvýhodniť subjekty pokladané za sociálne záslužné.

138 Takáto výhoda je preto selektívna.

iii) O podmienke ovplyvnenia obchodu medzi ?lenskými štátmi a skreslenia hospodárskej súťaže

139 ?lánok 87 ods. 1 ES zakazuje pomoc, ktorá ovplyvňuje obchod medzi ?lenskými štátmi a narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže.

140 Na účely kvalifikovania vnútroštátneho opatrenia ako štátnej pomoci sa nemusí zistiť skutočný dosah pomoci na obchod medzi ?lenskými štátmi a skutočné skreslenie hospodárskej súťaže, ale len preskúmať, či uvedená pomoc môže tento obchod ovplyvniť a narušiť hospodársku súťaž (rozsudky z 29. apríla 2004, *Taliansko/Komisia*, C?372/97, Zb. s. I?3679, bod

44, a rozsudky z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 111, a Unicredito Italiano, už citovaný, bod 54).

141 Osobitne, ak pomoc, ktorú členský štát poskytne, posiťuje v rámci obchodu v Spoločenstve postavenie jedného podniku voči iným konkurujúcim podnikom, treba na tieto konkurujúce podniky hľadieť ako na ovplyvnené pomocou (pozri najmä rozsudky z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 115, a Unicredito Italiano, už citovaný, bod 56, a citovaný judikatúru).

142 V tejto súvislosti môže skutočnosť, že hospodárske odvetvie bolo predmetom liberalizácie na úrovni Spoločenstva, charakterizovať skutočný alebo možný dosah pomoci na hospodársku súťaž, ako aj jej účinok na obchod medzi členskými štátmi (pozri rozsudok z 13. februára 2003, Španielsko/Komisia, C-409/00, Zb. s. I-1487, bod 75, a rozsudky z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 116, a Unicredito Italiano, už citovaný, bod 57).

143 Navyše nie je nevyhnutné, aby sa podnik, príjemca pomoci, sám zúčastnil na obchode v rámci Spoločenstva. Ak totiž členský štát poskytne podniku pomoc, možno činnosť v rámci štátu udržať alebo zvýšiť s takým následkom, že sa šance podnikov so sídlom v iných členských štátoch vstúpiť na trh tohto členského štátu znížia. Ďalej posilnením podniku, ktorý sa až do tej doby nezúčastňoval na obchode v rámci Spoločenstva, ho možno uviesť do postavenia, ktoré mu umožní preniknúť na trh iného členského štátu (rozsudky z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 117, a Unicredito Italiano, už citovaný, bod 58).

144 V spore vo veci samej prináleží vnútroštátnemu súdu posúdiť skutkový stav vo svetle vyššie uvedených výkladových pokynov, či sú splnené dve preskúmané podmienky.

145 Bez vplyvu na toto posúdenie treba konštatovať, že:

- odvetvie finančných služieb je predmetom významného liberalizačného procesu na úrovni Spoločenstva, ktorý zvýšil hospodársku súťaž, ktorá mohla byť dôsledkom už voňného pohybu kapitálu stanoveného v Zmluve (rozsudky z 15. decembra 2005, Taliansko/Komisia, už citovaný, bod 119, a Unicredito Italiano, už citovaný, bod 60),

- daňová výhoda, o akú ide vo veci samej, je spôsobilá finančne a/alebo likvidne posilniť postavenie hospodárskej jednotky, ktorá je činná v bankovom odvetví, tvorenej bankovou nadáciou a bankovou spoločnosťou,

- je takisto spôsobilá posilniť postavenie bankovej nadácie vo vykonávanej činnosti, najmä v sociálnej, vedeckej alebo kultúrnej oblasti.

146 Po tomto všetkom treba na tretiu položenú otázku odpovedať, že oslobodenie od daňovej záťažky z dividend, o aké ide vo veci samej, možno kvalifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

3. O piatej otázke týkajúcej sa pojmov „obmedzenia slobody usadiť sa“ a „obmedzenia voňného pohybu kapitálu“ v zmysle článku 43 ES a 56 ES

a) Pripomienky predložené Súdnemu dvoru

147 Odporcovia vo veci samej popierajú existenciu prekážky slobode usadiť sa alebo voňnému pohybu kapitálu na prospech bankových spoločností, uvedenú v piatej otázke. Oslobodenie, ako to uvedené v článku 10a zákona č. 1745/62, nezvýhodňuje tieto spoločnosti, ktoré sú iba

poverené vymáhať daň dlhovanú podnikmi, ktoré dostali príjmy. Tieto spoločnosti nemajú žiadnu výhodu z oslobodenia od danej zrážky z rozdeleného zisku.

148 Talianska vláda uvádza, že z dôvodu danej výhody spornej vo veci samej môže spoločnosť, v ktorej banková nadácia drží podiely, mať prospech z vyšších investícií od bankovej nadácie, čo môže spôsobiť porušenie slobody usadiť sa alebo porušenie voľného pohybu kapitálu, spôsobilých vytvoriť skreslenie na dotknutom trhu.

149 Komisia usudzuje, že daná výhoda nezvýhodňuje bankovú spoločnosť, ale bankovú nadáciu.

b) Odpoveď Súdneho dvora

150 Na základe odpovedí, ktoré sa po zohľadnení právnych a skutkových údajov sporu vo veci samej dali na prvé tri otázky, sa musí skonštatovať, že bez ohľadu na rozhodnutie vnútroštátneho súdu nie je potrebné preskúmať piatu otázku, pokiaľ ide o kvalifikovanie predmetnej danej výhody vo vzťahu k pravidlám Spoločenstva týkajúcim sa štátnej pomoci.

151 Ak totiž vnútroštátny súd kvalifikuje danú výhodu ako štátnu pomoc, bude sa táto výhoda musieť zrušiť tak, aby nebol žiadny rozdiel v zaobchádzaní, ktorý by sa mohol analyzovať podľa článkov 43 ES a 56 ES.

152 Ak naopak odmietne kvalifikovanie ako štátnej pomoci, nevznikne otázka existencie obmedzenia slobody usadiť sa alebo voľného pohybu kapitálu.

O trovách

153 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

1. Právnickú osobu, akou je právnická osoba vo veci samej, je podľa preskúmania vnútroštátnym súdom pri zohľadnení režimu uplatniteľného v dotknutom období možné kvalifikovať ako „podnik“ v zmysle článku 87 ods. 1 ES a vzťahujú sa na ňu v tomto období pravidlá Spoločenstva týkajúce sa štátnej pomoci.

2. Oslobodenie od danej zrážky z dividend, o aké ide vo veci samej, možno kvalifikovať ako štátnu pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES.

Podpisy

* Jazyk konania: taliančina.